

Megjelen minden második napon
kedd, csütörtök és szombat este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoralja-Ujhely, főtér 9. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Apró hirdetéseknek minden garmond szó
4 fill., vastagabb betűkkel 8 fill.

Nyiltérben minden garmond sor 30 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

ifj. Meczner Gyula
főszerkesztő.

dr. Ferenczy József
főmunkatárs.

Előfizetési ára:

Egész évre 12 korona félévre 6 kor
negyedévre 3 kor.

— Egyes szám ára 8 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill., Petit betűnél nagyobb, avagy disz-
betűkkel, vagy kerettel ellátott hirdetések
térmeték szerint egy négyszög centim.
után 6 fill. — Állandó hirdetéseknek ár-
kedvezmény.

Dókus Gyula kitüntetése.

1905. nov. 18.

(y) Hogy Zemplén vármegye alispánja a törvénytszetelet, kötelességtudás, munkásság és becsületességnek az emberi alakban való megtestesülése: azon e vármegyében soha senki nem kételkedett.

Hogy kicsoda Dókus Gyula e vármegyének, azt jól tudjuk mindnyájan. — Hogy kicsoda ő mint ember, mint hivatalnok: azt tudja nemcsak e vármegye közönsége, de az egész ország.

Ez a mi alispánunk, akihez szeretettel ragaszkodik Zemplén népe, ez, a közpályán előkelő, fényes állásban közel 40 évet betöltött férfiú: ma érte el a közpályán elérhető legnagyobb kitüntetését.

Dókus Gyula nagy érdemeinek jutalmául, királyától is kapott már fényes kitüntetéseket. A legnagyobbat azonban, amit csak egy nép, egy nagy közönség adhat meg egy embernek: azt ma kapta meg.

Legyen Dókus Gyula — és tudjuk, hogy lesz is, — erre a kitüntetésére a legbüszkébb. Több ez mindennél, noha nem lehet gomblyukban, mellen hordani. Ez a kitüntetés a tömeg szívében rejlik, az elméket, a lelkeket uralja, hatásában azonban értékesebb külső dekorumoknál.

Mint értesülünk a belügyminiszter Dókus Gyulát, Zemplén vármegye alispánját állásától felfüggesztette.

Ez Dókus Gyula kitüntetése! Ez mutatja meg igazában, hogy ez a kötelességtudó ember úgy cselekedett, ahogy magyar ember cselekedhet. Alkotmányhűsége, törvénytszetelete, a vármegyei törvényhatóság rendelkezésének végrehajtása, a pontosság, lelkiismeretesség, — azt parancsolták Dókus Gyulának, hogy cselekedjék úgy, amint cselekedett. Jutalmát elvette. Felfüggesztették állásától.

Hogy ez mit jelent, azzal ma minden magyar ember tisztában van. Hogy mit jelent Kristóffy által felfüggesztetni vagy általa főispánnak kineveztetni: ahhoz kommentárt nem fűzünk.

E nagy vármegye közönsége szeretettel, bizalommal, lelkesedéssel vette körül az ő alispánját eddig is. Ezek az érzelmek ma hatványozódtak, Dókus Gyula ma nagyobb előttünk mint valaha.

Tövises, nehéz az igazak útja. Dókus Gyula az igazak útján haladt, ez az út pedig a mi szívünkhez vezet.

Üdvözljük tehát e nemes férfiút, akinek osztályrészül jutott a dicsőség: harcolva az igazságért, tisztelve a törvényt, — megrovatni az alkotmány ellenségeitől.

Legyen büszke Dókus Gyula erre az ő felfüggesztésére. Ez a legnagyobb kitüntetés, amit életében elérhetett.

— nov. 18.

Az ungvármegyei főispánság betöltését illetőleg a legközvetlenebb forrásból értesülünk, hogy Ferenczy Elek dr. sem Ung, sem más vármegye főispánságát el nem fogadta s így az e tekintetben szállongó hírek tárgyaltan, üres kombinációk. — Így szól tudósításunk, mely legilletékesebb helyről jött, amelynek igazságához nem fér aggály, tehát — valóság. Amidőn ez értesülésünket közreadjuk, a magunk részéről annyit jegyzünk meg, hogy éppen mi voltunk azok, a kik a dr. Ferenczy Elek főispánságáról elterjedt hírt kétkedéssel fogadtuk s feltétlenül biztunk dr. Ferenczy Elek alkotmányos érületében. A lapunkban annak idején leadott hír azonban szintén olyan helyről jött, hogy annak akkor hitelt kellett adnunk. A legilletékesebb helyről jött cáfolat minket érint a legkellemesebben.

Kristóffy szövetségesei, a nemzetközi szocialdemokraták Sátoraljauhelyben is megkezdtek aknamunkájukat. Folyó hó 17-én reggel óriási veres plakátok diszitették az utcák szegleteit, melyen az elvadult népbolondítók folyó hó 19-ére népgyűlést hívnak össze a „Vadászkürt” előtti térére. A veres száju felhívás a többiek közt „le a mágnás-csöcselékkel” s egyéb durva s az izgatást előkészítő kifejezésekkel van tele. A város rendőrkapitányi hivatala osztályelleni izgatást látván fennforogni, bűnvádi feljelentést tett a falragaszok terjesztői ellen a kir. ügyészségnél. Most még nem tudjuk az ügyészség eltávolítja-e a plakátokat, vagy a jelen idők nagyobb dicsőségére hallgatagon napirendre tér felette. Hogy kik lesznek ennek a gyülekezetnek rendezői tudjuk jól, nem mások, mint a pénzért mindenre kész „sztrájk rendezők,” elesapott munkások, ezek a nemzettől idegen, a magyarral együtt nem érző elemek. Hiszszük, hogy a józanul gondolkozó munkásra a plakátok nem fognak hatással birni, a polgárság pedig mint kíváncsi néző sem vesz részt a hirdett népgyűlésen, mert ezzel csak önmagát gyalázná meg.

A főispán megjelent.

— nov. 18.

Zemplénvármegyének már hetek óta van főispánja, de mindaddig nem volt látható, már azt hittük, hogy Tahyval együtt a Rivireán pihen. Csalódtunk, u. i. az új főispán, Pallavicini Alfréd örgróf f. hó 17-én délután Sátoraljauhelybe érkezett s a vasúti állomásról egyenesen a vármegyeháza elé hajtatott, hol ez időre már egy meglehetősen számu csendőrség helyezkedett el.

Hogy miért kellett ezt a hatalmas csendőr armádiát kirendelni, az ellöttünk teljesen érthetetlen, hisz mindazokat az intézkedéseket amelyek a főispán ma jónak látott megtenni, megtehetette volna minden nagyobb feltűnés nélkül is, ha pedig inzultusoktól tartott, elég lett volna 1—2 detektívtestőr szolgálatra kirendelni.

A kivézényelt csendőrcsapat látára egy megyei hajdu lélekszakadva rohant az épen ebédnél ülő alispánhoz, bejelenteni a nem várt vendégek látogatását. Az alispán mosolyogva vette a hírt s kijelentette a megrémült hajdunak, „hogy csak menjen vissza, nem lesz semmi baj.”

Délután 3 órakor megjött fogatán az alispán a vármegyeházához, kit a megyeház előtt lévő bizottsági tagok és a mintegy 1000 főnyi tömeg hatalmas éljenzéssel fogadott. A vármegyeháza udvarait akkorára már ellepték a csendőrök, míg a kapu alatt 2 sor csendőr volt fellálítva, a főispáni bejáratnál szintén több csendőr helyezkedett el, visszatartván mindenkit, ki arra menni akart.

A főispán megérkezése után a főispáni titkári helyiségben tartózkodott, majd kérte az alispánt, hogy keresse fel, különben ő keresi fel az alispánt. Később átment az alispánhoz, kit Pintér István, id. Meczner Gyula és Fied Lajos, Horváth József és több bizottsági tag társaságában talált s a következőket mondotta: mint ő cs. és kir. felsége által Zemplénvármegyének kinevezett főispánja felkérem alispán urat, hogy a főispáni lakosztályról és tanástermek ajtajáról távolítsa el a peceket, ellenesetben élni fogok jogaimmal.

Az alispán azonban kereken kijelentette, hogy — a vármegyei törvényhatóság határozatához hiven — a peceket eltávolítására magát jogosultnak nem tartja s a peceket el nem távolítja, a kulcsokat pedig ki nem adja.

Ezen kijentésre a főispán zsebébe nyult s abból egy iratot vett ki, majd átadta titkárijának s kérte, hogy azt olvassa fel.

A főispáni titkár erre felolvasta Kristóffy rendeletét, melylyel meghatalmazza a főispánt, hogy az esetben, ha a peceket eltávolítását az alispán megtagadná, azokat karhatalommal távolítsa el, az ajtókat pedig nyitassa fel.

Kijelentem — mondotta a főispán — hogy ezen felhatalmazással élni fogok.

A karhatalomnak nem szegülő ellene — felelt az alispán s ezzel a rövid tanácskozás véget ért. A történeteket a jelen voltak írásba foglalták.

Ezután megkezdődött az első erőszak, a főispáni lakosztályról a peceket eltávolítása.

Pallavicini főispán első sorban a csendőr-főhadnagyot hívatta fel, hogy az ajtókról a peceket haladéktalanul távolítsa el, a csendőrtiszt azonban kijelentette, hogy ezt nem teszi, mivel a csendőrség csak azért jelent meg a vármegyeházán, hogy a főispánt az esetleges támadásoktól és inzultustól megvédje. Igen ám, de az ajtók be voltak zárva, küldöncöket menesztettek a lakatosokhoz, hogy az ajtók zárait felnyissák, mert kint ácsorogni hideg volt s vágyott a vendég meleg szoba után, csakhogy Sátoraljauhely lakatosai hazafias emberek s nem akadt, aki felnyitotta volna a zárat s így a máv. gyártelepről kellett lakatost hozatni, ki végre az esti órákban felnyitotta a zárat s az ünnepélyes bevonulás — csendőr szuronyok között — megtörtént. Az éjszaka idején szintén csendőr-kirendeltség őrizte a főispánt, ki a ma délutáni vonattal Budapestre utazott.

A vármegyeháza előtt a csendőrség megjelenésére óriási tömeg verődött össze, akik hallgatagon szemlélték a tényeket s várták a történeteket. A tömeg d. u. 4 órakor az iskolából hazatérő néhány száz főnyi ifju honpolgárral is szaporodott.

Pallavicini Alfréd megjelenése alkalmából ily szövegű plakátok jelentek meg ma Ujhely utcáin:

„Polgártársak! Egy idegen ember, aki magát Zemplén vármegye főispánjának nevezi, tegnap, pénteken Ujhelybe érkezett s vármegyénk házában lepecsételt ajtait feltörve, oda erőszakkal behatolt. Ezt az embert Zemplén vármegye közönsége a haza ellenségének s minden igaz ember megvetésére méltónak jelentette ki. Felszólítunk minden tisztességes embert, hogy evvel az emberrel ne érintkezzék senki, szállást, ételt, italt ne adjon senki, senki vele szóba ne álljon. Fuvaros, bérkocsis ne szállítsa, hajdu, cseléd, szolga, hordár ki ne szolgálja. Vendéglőbe, kávéházba

BARNA DEZSŐ

= női ruha-kelme különlegességek, =
selyem, vászon, szőnyeg és fehérnemű üzlete
Sátoraljauhely, Főtér, Kellner-féle ház, a főtőzsde szomszédságában.

Mintákat kívánatra bérmentve küld.

cukrászdába, boltokba, üzletekbe, be ne bocsássák, ki ne szolgálják. Hadd érezze, hogy az emberek társaságából ki van kizárva. Ennek a kiközösítésnek a végrehajtását ellenőrizzük mindnyájan, legyen megvetve és kizárva közülünk mindenki, aki evvel az emberrel érintkezik. Sátoraljaujhely, 1905. november hó 18.

Zempléni vármegye magyarosodása.

I. Azt hisszük, nem léssen érdektelen visszapillantást vetni azon heted-fél évtizedre, amelyben már eléggé megbízható és könnyen hozzáférhető statisztikai adatokra támaszkodva figyelemmel kísérhetjük vármegyénk magyarosodását.

A múlt század harmadik évtizedének vége felé Zempléni vármegye — kerek számban*) — 277,000 lakossal bírt, mely lakosság anyanyelv szerint a következőkben oszlott meg:

Magyar 101,800, tót 67,000, német 1750, orosz 90,250, görög 120, zsidó 16,600.

Nem valószínű ugyan, hogy akár a 120 görög görögül, akár a 16600 zsidó zsidóul beszélt volna, de mert nincsenek adataink, hogy a vármegye akkori zsidó lakosságának minő hányadrésze beszélte nyelvünket, ellenben tudjuk: hogy a galíciai jargon még a múlt század közepe táján nagyon általános volt az izr. lakosság körében, azt hisszük: hogy a zsidóság negyedrésznél többet nem vehetünk föl a mondott időben magyar anyanyelvűnek, mely számmal a magyar anyanyelvűek, 110,500-ra növekednek. A 120 görög ellenben aligha volt már akkor nyelvére nézve már mind magyar, mert jobbra a magyar vidéken voltak familiáknak szétszórva, ahol okvetlenül el kellett — csekély számuknál fogva — magyarosodniuk.

Bármiként volt is, annyi bizonyos: hogy 1838-ban 170,000 nem magyar lakosa volt Zempléni vármegyének, a magyarság számaránya tehát a nemzetiségekkel szemben 10 volt a 17-hez, megközelítő hozzávetőlegességgel.

Lássuk vármegyénk ethnikájának mai képét, melyet a legutóbbi népszámlálás tüntet föl. — Eszerint Zempléni vármegye lélekszáma 328,000, mely anyanyelv szerint a következőképpen oszlik meg:

Magyar 174,000, német 8000, tót 106000, ruthén 35,000 különféle nyelvű 5000.

A két számsorozat egybevetésénél szembeötlő a ruthénség horribilis leapadása. Amíg ugyanis Fényes Elek 1839-ben 90,250 orosz (ruthén) lakost mutat ki, a legutóbbi összeírás szerint számuk 35,000 lenne. Itt okvetlenül tévedéssel állunk szemben, még pedig az országos népösszeírás rovására. Az történt ugyanis: hogy a tótok közé írták a ruthénokat. Csak is ekként magyarázható ki az, hogy Fényes Elek 67,000 tótja a legutóbbi összeírás szerint 106,000-re nőtt, míg aztán a ruthénség a valószínű létszámok felénél is kisebbre apadt. Ha a két szláv nyelvű nép lélekszámát összeadjuk, akkor megtudjuk, mennyi vármegyénk szláv ajku lakossága, de azt, hogy mennyi abból a tót s mennyi a ruthén, már ki nem puhatolhatjuk. Mi azt hisszük, hogy a ruthénség számaránya a tótokéhoz most is megközelítőleg az, ami 1839-ben volt, levonva abból azt a kontingenst, a mire majd később rámutatunk, mely a magyarságba teljesen beolvadt.

Szembevetünk a németiség megszorodása is. Fényes Elek 1750 német lakost mutat ki, a legutóbbi

*) A könnyebb áttekinthetőség szempontjából a számadatokat mindenütt kikerekítettük.

népösszeírás pedig 8000 et. Hol van nekünk ennyi németünk? No gondoljon senki Traucon-, Károly-, Józeffalvára, avagy Rátkára, ahonnan magát senki németnek nem vallja s ahonnan statisztikánk alig soroz valakit németnek. A 8000 német voltaképpen 8000 lengyel zsidó, akik még meg nem magyarosodtak, de sem tótoknak, sem ruthénoknak nem vallják magukat, jargonjuk címén németekül vétetnek föl.

Ezen kitérések után hasonlítsuk össze a két számsorozatot. 1839-ben: magyar 105,000, nem magyar 170,000. 1900-ban: magyar 174,000, nem magyar 152,000, vagyis a lefolyt 65 év alatt a magyarság szaporodása csaknem 75% volt, míg a nem magyar ajku lakosság száma tetemesen hanyatlott.

A magyarság szaporodása e vármegyében jóval felülhaladja a természetes szaporodást, következésképpen csakis idegen ajku lakosság beolvadásával volt elérhető. Nálunk is, mint majdnem mindenütt a magyar birodalomban a propragativ erő sokkal nagyobbak mutatkozik fajunkban, mint a nemzetiségekénél. Ezen biztató jelenség után érdekes tudni, hol s körülbelül mennyit olvasztott be a magyarság az idegen ajkúak közül.

A népszámlálás — egészen helyesen — a zsidóságot nem szerepelteti többé, amint Fényes Elek tévesen tette, idegen ajku nemzetiségekben. Ha napjainkban a 31000 főnyi izraelita lakosságot nyelv szerint osztályozzuk, körülbelül 21000 lélek számítható abból a magyar anyanyelvűek közé. Minthogy azonban a zsidóság szétszórva él a vármegyében, magyarosodása csakis a jelentékenyebb városi helyeken tűnik szembe, ahol elmondhatjuk, hogy a zsidóság — kivéve a nemrégén bevándoroltakat, — teljesen megmagyarosodott.

Konstatálható azonban vármegyénkben az is, hogy a magyarság idegen ajku egész községeket olvasztott be s ami még ennél is örvedesebb: a nyelvhatáron jóformán szemünk láttára nyomul előre a magyarság.

Egész községek idegen ajku lakosságának beolvadását — eltekintve a négy vagy öt sváb községtől, amelyek megmagyarosítása szintén a jelzett hatvanöt évre esik — a bodrogközi ruthén telepítésű községek teljes megmagyarosodása igazolja. Lelesz-Pólyán, Dobra, Dámócz, Cséke, Bodrogszerdahely, Vajda, részint egészben, részint g. kath. lakosságában ruthén telepítésű községek voltak. Egyik-másik községben az idegen származás némi jeleire még ma is reá bukkanhatunk, noha a nevezett községek teljesen elmagyarosodottaknak tekinthetők.

De a megmagyarosodott községek között talán Ujhelyt kellett volna első sorban említenünk, amelynek lakossága ezeltől pár évtizeddel nem volt tiszta magyarnak nevezhető s elmondhatjuk, hogy a nyelvhatárt a Barát-szer képezte. Joggal figyelmeztette azon időben dr. Chyzer Kornél a magyarság egyesületét, hogy a magyarsítást Ujhelyben kezdje meg.

Ami a nyelvhatár hódítását illeti, azt Ujhelytől északra, félkörben, úgy szólván mindenik nem magyar, avagy kevert nyelvű községben határozottan észre vehetni. Legszembetűnőbb Hosszuláz magyarosodása, a mely örvedetes gyorsasággal halad előre. Toronya, Czeke, Jesztreb, Széphalom, Mikóháza észrevehetően s napról-napra erősödő tempóban magyarosodnak. Az iskolás gyermekek s a serdültebb ifjuság csaknem kivétel nélkül beszél már eme helységekben magyarul. Csak két bosszantó kivételtől kell megemlékeznünk. Az egyik Rudabányáscka községe, amelynek lakossága magyarosodás tekintetében mondhatni visszafelődött, noha

a helység Ujhelynek jóformán külvárosa. A másik Végardó, amely két magyar város közé ékelve is, kono-kul megmarad tótsága mellett. Mi azt hisszük, hogy mindkét községben botránnyosan el volt idáig hanyagolva a népnevelés és magyarosítás ügye, mert különben ilyen abszurditás meg nem történhetnék.

Figyelemreméltó a felső-zempléni városok magyarosodása segyszersmind újmutatás nyelvünk terjesztésének okos módjára nézve. Nagymihály, Gálszécs, Homonna, Varannó, Töketeres, Szinna jóformán szemünk láttára magyarosodnak fiatal nemzedékükben. Öröm hallgatni az iskolából kitóduló gyermekereg szép magyar beszédjét. Csak tovább, tovább! És észbe kell venni, hogy a városokra s a nyelvhatárra kell vetni magyarosításunk főerejét. Oda a legjobb iskolákkal, oda a legjobb tanerőkkel! A városok intelligens polgári eleme termő talaja a magyarsítás szent munkájának s míg a távoli falvakban rostálva meritjük a vizet, a város és a nyelvhatár konzerválják az iskola művét. A városi gócpontok után ellenállhatatlan erővel hatnak a környékre. Fajunk mindenütt a városokban tör előre feltartóztatlanul, ott kell tehát szaporán és jól dolgozni.

Nagy kötelesség vár különben a nemzetiségi vidéken lakó uri emberekre, akik mindmennyi apostolai lehetnének a magyarsítás komoly munkájának. Csak annyit tegyenek meg, hogy aki tőri nyelvünket, avval már okvetlenül magyarul beszéljenek. Nem is képzeli, mily erő rejlik a következetességben. Am mi magunk előzekenykedünk a tót szóval még ott is, ahol arra szükség nincsen. Energiátlan tunyasággal hagyjuk veszendőbe menni az iskola kinos munkáját.

Dr. Kossuth János.

Bernáth Elemér temetése.

— nov. 13.

Azoknak a száma, akik Zempléni vármegyéből keltek szárnyra és országos hírnevet szereztek magoknak, dicsőséget megéjőnek, egygyel ismét megfogytakozott. Bernáth Elemér halálára gondolok, akinek temetése f. hó 13-án történt meg Debrecenben, majd 14-én M. Sason, ahol ősei mellé örök nyugalomra helyeztetett. Vele egy példányszerű, lelkes hazafi, jó lelkű ember, puritán családő, disza a virágzó Bernáth családnak; egy fényes pályát megfutott bíró, de különösen a református egyháznak nagy fia, egyházát rajongásig szerető, azért életfogytig fáradhatlanul dolgozó férfi, f.-zempléni egyházmegyénk nagy érdemű gondnoka, konventi és zsinati tag, mindenütt első az első közt, szállott a sirba. Helye különösen egyházi téren pótolhatatlan. Temetése a következőképpen folyt le:

Bernáth Elemér holttestét folyó hó 12-én ravatalozták fel a debreceni kir. tábla palotájában, hol egymást érték a részvéteket kifejező küldöttségek s a magánosok százai. Koszorukat helyezték a ravatalra a következőkkel: „Felejtethetetlen elnökének — a Debreceni kir. tábla tagjai” „volt bírótársunknak — a kassai kir. ítélőtábla”, „Kiváló elnökének — a Debreceni kir. főügyészség tagjai”, „Az igazság bajnokának — a Debreceni kir. törvényszék, ügyészség, járásbíró”, „Nyiregyházi kir. törvényszék, kir. ügyészség és járásbíró”, „Zilahi kir. törvényszék és kerületében levő járásbíró”, „Szeretett elnökünknek”, „Kegelete jelöl — a Máramaroszigeti kir. törvényszék s a hozzátartozó járásbíró”, „Felejtethetetlen gondnokának — A felsőzempléni ev. ref. egyház-

mege”, „Szeretett tisztelt gondnokának — A magyarsági ev. ref. egyház”, „Elemérnek — Győző” (Bernáth) „Szeretett jó atyánknak — Aladár és Sarolta” (Bernáth), „Szeretett jó atyámnak — Béla” (Bernáth), „Nagyapának — Gyula és Borbála” (Bernáth), „Margit és László” (Bernáth) „Az igaz barátunk és szeretett rokonunk — Bernáth Géza”, „Isten veled — Ilona, Ernő” (Dókus) „Szmrecsányi László és Szmrecsányi Elek, Ida”, „özv. Kállay Aurélné”, „Isten veled — Battó József és neje”, „Isten veled — Lostyán Adorján és neje”, „A legjobb barátunk — Szalay József és neje”, „Igaz tisztelettel és szeretettel — Gajzágó Béla és családja”, „Tiszteletünk jelöl — Szücs Miklós”, „Kedves rokonunknak — Bay Ferencné”, „Elemérnek — Bernáth István, Jusztina és gyermekeik”, „Régi jóbarátunk jelöl — Kazinczy Gábor”, „Tiszteletünk és szeretetünk jelöl — Bernáth Kálmán és Anna”, „Szeretett nászunknak — Meznér Béla és neje”, „Tiszteletünk jelöl — Tóth Aurél”, „Szeretett barátunknak — Szunyogh Sándor és családja”, „Legmélyebb részvétünk jelöl — Vinnay Géza és neje”, „Tiszteletünk jelöl — Kolbenhayer Kálmán és neje”, „Kegelete jelöl — Paksy József és neje”, „Urbánszky József és Anna” stb. stb.

A temetési szertartás 13-án d. u. fél 3 órakor folyt le a kir. tábla parkozott udvarán, mely az óriási résztvevő közönséget alig volt képes befogadni. Ott volt a debreceni kir. tábla s a területén levő járásbírótagjai teljes számmal, élükön Bernáth Géza államtitkár és Széll Farkas táblai h. elnökkel ott volt a megye Domahidi Elemér főispán vezetése alatt, a tisztántali egyh. kerület, Debrecen város, debreceni főiskola, debreceni egyház tagjai teljes számmal. A főiskolai és egyházi énekkar tagjai szebbnél-szebb gyász-dalokat énekeltek felváltva. Szelle György debreceni lelkész-esperes gyönyörű imában mondott áldást egyházi, családi, társadalmi működésére, míg Gajzágó Béla kir. táblai tanácselnök magas szárnyalású s megragadó beszédben méltatta működését az igazságszolgáltatás terén s azon vesztettségét, mely azt halálával érte. Két koszorú kocsit alig volt képes befogadni a szebbnél-szebb koszorú erdejét, míg a tábla bírái által vitt kocsót a város díszes halottas kocsijára emelték s az egész intelligens gyászoló közönség gyalog kísérte ki a megboldogultat a vasúti állomásra, hol az énekkarok gyászdalai között bevagonozták és omló könyvek között indították utnak Sátoraljaujhely, illetőleg utolsó nyugvóhelye Magyarság felé. Ezen utra a nagyszámu családtagokon kívül elkísérték Gajzágó Béla táblai tanácselnök vezetése alatt, Megyery Géza kuriai bíró, Kazinczy Gábor, Rottler Béla, Szalay József, Battó József, Olehvary Zoltán, Kolbenheier Kálmán kir. táblai bírák, kikhez csatlakozott a kassai kir. ítélőtábla küldöttsége Hedry Lőrinc kir. táblai bíró vezetése alatt. A temetést megelőzőleg az özevgy elött megjelent a felsőzempléni egyházmegye küldöttsége Tudja Mihály és Dókus Ernő tanácsbírák vezetése alatt s kifejezték adva az egyházmegye nagy fájdalmának és pótolhatatlan vesztettségének, a ravatalra tették az egyházmegye koszorúját.

Holtteste Magyarságra szállítottván, az ottani ev. ref. templomban ravataloztatott fel. A koporsó egészen el volt borítva a családtagok, a rokonok, jóbarátok, a bírótársak, testületek stb. koszorúival.

Délután 3/4 órakor megkonduktak a harangok, hogy hivogassák a résztvevőket a gyásztisztelettelre, akiknek soraiban ott láttuk: az öz-

RUM, COGNAC és TEA

nagy választékban és jutányosan kapható
HRABÉCZY KÁLMÁN gyógyszerész üzletében (DROGERIA.)

Sátoraljaujhely, Főter.

vegyen, a gyermekeken és a legközelebbi rokonokon kívül a Dókus családot, Meczner Bélát családjával, Zemplénvármegye küldöttségét, a debreceni kir. ítélőtáblát képviselő bírókat, a vidék intelligenciáját szép számmal, a lelkesi és tanítói, a gondnoki kar számos tagját, pedig az idő retentet volt, egész nap ömlött az eső, de aki értesülve volt, ha csak tehetné, el nem vonta magát a végső tisztességadástól.

A „Te benned biztunk“ kezdetű gyászének elhangzása után, melyet lelkészekből és tanítókból alakított énekkar zengedett, Hutka József, felsőzeplényi esperes lépett a szószékre és mondott megható imát: majd az esperest Péter Mihály főjegyző váltotta fel és ezen igék nyomán: „A bölcsek fénylenek, mint az égnek a csillagai és miután sokakat az igazságra vezérlettek, a csillagok örökké fénylenek, — tartott az elhunytat jellemző gyászbeszédet, jellemezve az elhunytat, mint családfőt, odaadó hitvest, szerető apát, testvért, rokont, embert, bírót és egyházi férfit. A halotti beszéd elvégzése után ismét az énekkar szerepelt. Ekkor kivitték a holttestet a templomból s a menet a temető felé vette útját. A családi sirbolt előtt előbb Kozma Antal mondott imádságot, utána Megyery Géza debreceni kir. ítélőtáblai tanácselnök bucsuztatta el bírótársai nevében, végül Fejes István bucsuztatja zárta be a halotti szertartást. Ennek utána a közönség szétoszlott azzal az erős hittel, hogy aki úgy élt, mint Bernáth Elemér. afelett a halálnak nincs diadala, mert nem halhat meg az, aki ezrek között osztotta el a földön élte kincseit. — Teste nyugodjék békével, lelke találjon üdvösséget az egekben.

Péter Mihály.

Zemplén mulasztása.

Laborszifó, 905. nov. 15.

Most, midőn az egész országban eltérte lépett a függetlenségi eszmék, a 48 iránti lelkesedés, amidőn a szokottnál sokkal gyakrabban hangzik fel: „Kossuth Lajos azt üzenté...“, gondolataim önkéntelenül is odaszállnak abba az alsőzeplényi faluba, az elé a csinos, hatablakos ház elé, a melynek egyik csendes, udvari szobájában száz s egynehány évvel ezelőtt egy gyermek született, akinek nevéhez fűződik a magyarság újabbkori dicső küzdelme: Kossuth Lajos. Az a csinos, a régi nemesi kuriákra emlékeztető monoki ház most is úgy áll a maga régi alakjában, mint amilyen volt akkor, amidőn nemzetünk történetének a kimagasló alakja először látta meg benne a napvilágot. Nem bontották el, nem alakították át, nem lett belőle cselédlakás, magtár, istálló; sőt ellenkezőleg, mintha még várna valami külső díszet, valami megkülönböztető jelet, amely külsején is elárulná az arrátévedt idegennek: Itt született Kossuth Lajos.

Sokak előtt talán hihetetlennek is tetszik az a máig is meglevő tény, hogy Kossuth szülőházát egy deciméter négyzetnyi kőlap sem jelzi. Magam sem hittem ezt, amikor az a különös szerencse ért, hogy működésemet Kossuth Lajos szülőfalujában kezdhettam el. Tisztelettel, megilletődéssel állottam meg a történeti múlttal díszes hajlék előtt, amelyet azonban csak a szives kalauzolás mondott „Kossuth-háznak“, egyéb semmi. A három nyáron keresztül, melyet Monokon töltöttem, gyakran láttam messze földről, Erdélyből, a Dunántúlról jött turistákat, tanítókat, diákokat, kik egyenesen csak azért zárandokoltak megynék ezen, a rendes utak forgalmából különben kieső falujába, hogy színről-szinre láthassák

a helyet, hol Kossuth bölcsője ringott. Levett kalappal, bizonyos áhítattal arcukon szemlélték, járták körül a magyar szabadság e lánglelkű apostolának szülőházát. S ekkor, mintegy kérdőleg néztek az őket kalauzolóra, szemök kutatva kereste a márványlapot, melyen aranybetűk hirdetik: „E házban született Kossuth Lajos...“, de biz' nem volt látható sehol s ma is hiába keresnők azt: a monoki „Kossuth-ház“ mai is jeltelenül áll.

Pedig megynék közönségének, az erre hivatottaknak volt rá alkalmuk, hogy e hiányról tudomást szerezzenek. 1902. szeptemberében, mikor Kossuth születésének 100 éves fordulóját ünnepeltük szélében-hosszában, a nagy férfiú szerény szülőfaluja is kivette részét az ünnepelésből. Ott ünnepelt a sárospataki közép- és főiskola ifjusága, az ujhelyi „Függetlenségi Kör“, továbbá Monok nagyközönség képviselőtestülete. S akkor sűrűn hangzottak az óhajok, hogy a „Kossuth-házat“ emléktáblával „illegnek“ megjelölni. Meg is koszoruztuk a beillesztendő emléktábla helyét; a koszoru ott volt sokáig, el is hervadt, de az emléktáblából semmi sem lett. Nem hinném, hogy pénzügyi szempontok lennének az okok, amelyek a dolgot a megvalósulástól eddigéig visszatartották; nem hinném, hogy Zemplén hazafias polgárai nem áldoznának annyit nagy földijök emlékének, amennyibe egy márványlap és befalazása kerülne. Hiszen, ha jól tudom, a maga szerény költségvetésén belül Monok is megszavazott e célra 50 vagy 100 koronát. Nem hiszem, hogy a „Kossuth-ház“ mostani tulajdonosa, Andrássy Dénes gróf akadályokat gördítene az eszme megtestesülésének útjába.

Mi oka tehát annak, hogy Zemplénben Kossuth érdemeit oly kevésre becsülik, hogy szülőházának megjelölésére sem méltatják?

Kevésbé fontosabb személyek, események emléket láttam már ily módon megörökítve; hát csak Kossuth szülőháza marad jeli nélkül?

A most folyó politikai küzdelem különösen alkalmas arra, hogy Kossuth emléket ünnepeljünk. Juttassunk mostani lelkesedésünkből, hazafiaskodásunkból valamit annak a kőlapnak a létrejöttére, mely hivatva leendő a monoki erdészházat ékesíteni. Az a vármegye, mely már annyi jeles embert adott a hazának, amely büszkén vallja Rákóczi, Kossuthot szülöttjének, hozza helyre évtizedes mulasztását!

Hátha ezzel is sikerül a dolog kátyuba feneklett szekerét legalább egy lépéssel előre rökkeníteni! Vajha észrevennék szerény soraimat az erre hivatott körök!

V. J.

Közreadtuk e panasznak nevezhető cikket, mert sajnos: magunk sem zárkozhatunk el az abban foglalt igazságok elől. Meg kell azonban jegyeznünk, hogy a panasz nem terhelheti e vármegye hazafias közönségének jó érzését, mert mulasztással ez a közönség nem vádolható. De nem vádolható gr. Andrássy Dénes sem, a Kossuth szülőházának tulajdonosa, mert közismert tény, hogy ez a nemes lelkű ember eddig folyton csak jót tett életében s hazafias célok szolgálata elől soha nem zárkozott el. Azt is tudjuk, hogy a Kossuth szülőházára teendő emléktáblára némi kis alap már van — bár igaz, hogy csekély, csak néhány koronából áll, — azonban az emléktábla elhelyezését mind nem ezek az okok hátráltatják, hanem a késedelemnek az az egyedüli oka, hogy a Sátoraljauhely városában felállítandó Kossuth szoborbizottság akként határozott, hogy a monoki szülőház em-

léktáblával leendő megjelölése az ujhelyi Kossuth-szobor leleplezésével egyidőben történjék s ez által ez a magasztos, történeti emlékeztető nap, még magasztosabbá tétessék.

Várjuk be azért nyugodtan a már ugyanis igen közeli időt, mikor Zemplénvármegye hálás közönsége kegyelettel le fogja róni soha nem lankadó kegyeletét nagy szülöttének emlékeztető iránt. — Addig is azonban hazafiai érzésünknek akként adhatunk legjobban kifejezést, ha a Kossuth szülőházára helyezendő emléktábla költségeit minden tőlünk telhető eszköz felhasználásával iparkodunk összehozni.

VÁRMEGYE ÉS VÁROS.

(Anyakönyvi kinevezés. A sztárai anyakönyvi kerületbe Tolnai Béla anyakönyvvezető-helyettesé nevezte ki.)

(Sátoraljauhely r. t. város képviselőtestülete folyó évi november hó 21-én d. u. 3 órakor rendkívüli képviselőtestületi ülést tart a következő tárgysorozattal: 1. A képviselőtestületből alakult küldöttség javaslatának folytatóságos tárgyalása. 2. A villanytársulat kérvénye a vezeték szaporításának engedélyezése tárgyában. 3. Klár és Neuman cég felebezése közeveti vám elengedése tárgyában hozott tanácsi határozat ellen. 4. A Hatház utca járdázása tárgyában hozott tanácsi határozat bemutatása. 5. A város kezelő és segédzemélyzetének fizetés javítás iránt beadott kérvénye és erre vonatkozó pénzügyi bizottsági javaslat. 6. Juresó Ágoston volt rendőrségi tolnok személyi pótléka tárgyában alispáni leirat. 7. Államügyész kérvénye a hullaház ingyenes átengedése tárgyában s erre vonatkozó pénzügyi bizottsági javaslat. 8. Pap Béla által a Heeske-térből elfoglalt terület kártalanítására vonatkozó tanácsi javaslat. 9. Az utcai szemét és trágya értékesítése tárgyában hozott tanácsi javaslat. 10. Réz Gyula által a Csalogány utcából elfoglalt terület kártalanítására vonatkozó tanácsi javaslat.)

(Hivatalos hirdetések: I. Sátoraljauhely r. t. város 1906. évi háztartási, közeveti, köztemető, nyugdíj és községi közmunka költségvetését a pénzügyi szakosztály felülvizsgálván és a tanács által jóváhagyván, azok az 1886. évi XXII. t.-cz 125. §-a alapján 1905. évi november hó 17. napjától kezdődőleg 15. napi közszemlére a városháza nagytanács-termébe kitétettek. Erről a város közönségét azzal értesitem, hogy esetleges észrevételeiket 1905. évi december hó 2-án d. u. 5 órájáig adhatják be. — II. Ertesitem a sátoraljauhelyi iparosokat és kereskedőket, hogy a f. évi november hó 5-én tartott választó gyűlésen az iparhatósági megbízottak megválasztottak. Elnök lett Zinner Bernát nőszabó, tagok: Bobik Pál cipész, Weisz Mór cipész, Palásthy Lajos asztalos, Schwarcz Sámuel asztalos, Majoros András asztalos, Groszman Gábor nőszabó, Zsihovies Bertalan szücs, Bálint Imre kőműves mester, Rimár József kőműves mester, Vaszily József magyar szabó, Bauman Simon bádogos, Eperváry István lakatos, Friedman Lajos bádogos, Vojtkó István eszmadia, Kasalyák János cipész, Tóbiás Gyula eszmadia, Halász Herman, Landsman Adolf, Lomniczer József kereskedő. Felhivatnak a kereskedő és iparos tanonciskolák, továbbá az iparajstromok vezetői és a műhely, kereskedő, üzletek tulajdonosai, hogy a megbízott urakat, mindenkor készségesen fogadják, az ipartörvény és utasítás értelmében teendő kérdéseikre kimerítő választ adjanak, műhelyük és üzleteik helyiségeit s a munkás-la-

kásokat megmutassák. Sátoraljauhely r. t. város tanácsának 1905. évi november hó 13-án tartott üléséből. Székely Elek, polgármester.

JEGYZETEK

a hétről.

Ujhely szegényei.

Vége, nagy sokára Sátoraljauhely szegényeiről is történik gondoskodás. Késve jön, de nem elkésseten, minthogy elkésseten nem jöhet semmiféle mozgalom, melynek célja nemes s melynek jótéteményei áldások bármely időben.

Városunkat eddig a szegényügy rendezése körül nagy mulasztások terhelték és épen azokról nem történt semmi féle gondoskodás, kik emberbaráti szívek segélyére leginkább reá voltak és vannak utalva.

Hosszu időközön át nem hallottunk egy olyan jótékonycélu hangversenyről, bárról vagy mulatságról, melyet a város szegényei javára rendeztek volna, sőt fehér holló az olyan önkéntes adomány is, melyet az elhagyottak és nyomorgók számára juttatott volna valaki. Pedig nálunk nem ritkák a jótékonycélu mulatságok, összejövetelek és így szinte csodálatos, hogy azok között elvétve sem akadott egy-egy, mely tiszta jövedelmének egyrészét a szegények javára fordította volna.

Most, hogy a képviselőtestületi ülés felelevenítette az ügyet és a konkrét javaslat is készen van, Staut József buzgalma s az ügygel szemben viseltetett rokonszenve révén: azt hisszük, hogy a sors mostohái, ezek a szánandó emberek, kiket számkivetett köréből a jölet, gazdagság: nem lesznek embertársaiktól sem annyira elhagyottak.

Aktuális volt a kérdés feltevése így is, a tél közvetlen küszöbén, mikor gondolatunk a meleg, bizalmas otthonból önkénytelenül is szájalommal téved az utca nyomorgóira, akik fáznak és éheznek s akiket ilyenkor van leginkább hivatva hidegtől s éhségtől megoltalmazni az embertársi irgalom, jó szív és könyörület.

A tervezett színkerület.

Azon tervvel kapcsolatban, mely Eperjes, Munkács, Ungvár és Beregszász városok bevonásával színkerület létesítését célozza, melynek Sátoraljauhely is egyik állomása lenne, tudósítónknak alkalmja volt beszélni egy, a viszonyokkal ismerős aktív színigazgatóval, ki a kérdésről nyilatkozott.

Mint az ő véleményét, közöljük az alábbiakat:

Az új szini kerület ügyében a Sátoraljauhelyben tartandó november 19-iki értekezletnek sikert nem jósolok s attól semmiféle pozitív eredményt nem várok. A szini kerület két domináló városa Eperjes és Sátoraljauhely lenne. Ungvár, Munkács és Beregszász város szini szezona ugyan is a direktoroknak anyagi eredményt nem hoz. S így Eperjes hozzájárulása nélkül a terv kivihetetlen, vagy legalább is egy szervezetlenebb társulat működésével lenne megvalósítható. Eperjes pedig Kassa és nem Ujhely felé tekint várakozólag. Eperjesnek régi ideája a Kassa—Eperjes—Brassó szini állomások egyesítése egy közös társulatban s amikor Ujhely a Komjáthy-társulattal összeköttetését megszakítja, feltétlenül bizonyosra veszem, hogy Eperjes lép helyére. Már pedig Eperjes nélkül, mely Ujhelyel együttesen reflektálna a téli szezonra, nem lesz meg a városokban a garancia egy társulat — és tegyük hozzá — jó társulat rezsijének fedezésére. Ha azonban Eperjes mégis megnyerhető a tervnek, létezését lehetők tartom.

FERENCZ JOZSEF KESERUVIZ
AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES ÍZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

HIREK.

Erzsébet.

— November 19. —

Mikoron a virág elhervad, elsárgul
S lesohajt, porba hull a gyászoló ágrul
Mikoron szép álmát temeti, siratja
A haló természet,
Hervatag ősz jöttén, most van a névnapod
Asszonyunk, Erzsébet . . .

Rózsa nyílik, hervad, évre más év fordul.
Hej, de a sajtó seb oly nehezen gyógyul . . .
Nincsen arra vigasz . . . tán a hulló köny is
Jobban fáj most s éget,
Amelylyel annyiszor visszazasirunk téged
Asszonyunk, Erzsébet . . .

Oh, hogy aki dicső, ki korán hullt porba,
Mit is álmotdál lenn oly sok idő óta?
Eljutott-e hozzád a mi imádságunk
Mely áldott s áld téged,
Korán letűnt napunk, lehullt szép koronánk
Asszonyunk Erzsébet . . .

Vagy tán meg se haltál s ott reszket a lelked,
A rózsás égbolton, ragyogó nap mellett
Tán feleszmélsz egykor s beragyogod újra
A nagy mindenséget:
Ugy kérünk, könyörgünk, drága névnapodon
Asszonyunk, Erzsébet . . .

Tima József.

Új törvényház Újhelyben.

Az igazságügyi új palota, vagy, amint aranybetűs fölíratában nevezi maga magát régi szép magyarsággal TÖRVÉNYHAZ, nemcsak a Kazinczy-utcának, a hol épült, hanem városunknak is ezidőszerint legkiemelkedőbb palotája, a f. évi november hó 1-én adatott át magasztos pendeltetésének, hogy t. i. ne csak az Égben lakozzék, de abban az új Törvényházban is honoljon az Igazság.

A régi törvényház, vagyis a törvényszéki épület és fogház, pár héttig tartott hurcolkodás után, teljesen kiürítve, szerződéses viszony révén, 80,000 korona vételárban a vármegye tulajdonába jutott és ezután a közgazgatás központi hivatalainak ad, immáron negyvenhét esztendő falai közt, férőhelyet, vagyis kiegészítő része lesz az ős vármegyeháznak.

Annak a két utcára szolgáló teleknek egy részén, melyen ma a törvényháznak két emeletes, középkupolás, két szegletbástyás palotája és a rabház épületei emelkednek, állott, gyűlölettel körülvéve, átkokkal terhelve, a rettegett és rettentő szállás: az újhelyi Bastille, vagyis az a ház, mely 1850—1867. kerületi zsandárkasznnyal szolgált. Akkor „Gendarmerie-Caserne” volt a neve, feketére festett deszkalapon sárga betűkkel írva, kapuján pedig kétféjű sast ábrázolt, sárgafeketére pingált pléhdarab disztelenkedett.

Milyen szatirája a haladó időknek, milyen szatizsfakciója a mozdulatlan helynek: egykori undok Gendarmerie-Caserne helyett ma nagyszű TÖRVÉNYHAZ, homlokzatán a két angyalos nagy magyar nemzeti címer, karrarai nemes kőbe faragva. Csak a mai rabház emlékeztet még a múlt évszázadnak ama sötét rendeltetésű Bastille-jára, a zsandárkasznnyra börtönházára ottan, hová a hazában hazátlan bujdosott honvédek fogdosták össze és a honnan vasra verve Kassára kísérték át őket, osztrák zsandár nyelven az ú. n. „Kossuth-Hund”-okat, ahol aztán besorozták valamennyiüket nyolc esztendőre közberekül az ú. n. „büntetés ezredek”-be.

Hogy neveket is említsek: csak Sennyey Lajos bárót, meg Károlyi Ede grófot említem, a százak és százak közül a legfőbbeket.

Az utóbb említett radványi kastélyából 1859-ben hurcolták ide Újhelybe az osztrák abszolutizmusnak „kakastollas őrangyalai,” a zsandárok.

Kevésben múlt, hogy ez az újhelyi Bastille akkor ugyanarra a sorsra nem jutott, a mire jutott 1789-ben a párizsi Bastille, t. i. hogy romba nem döntötte, széjjel nem hánytá azt a Gendarmerie-Caserne-t is Sátoralj-Ujhely lázadt polgársága. Azokat az őrangyalokat pedig maga a nemes gróf, csendesítő beszédet intézve az ingerültséghez, mentette ki a megtépászás veszedelméből. Azt a csunya kétféjű madarat azonban, mely ott terpeszkedett a zsandár-kaszárnya vasrácsos kapuján, hogy onnan el ne röpítsék, a Károlyi gróf kérése sem tudta megmenteni.

Igy beszéltek ezt, egyező értelemmel, akkor élt és azokról a nehéz időkről annyian-amennyien ma is tanúbizonyságot tevő eleink, a kiknek én csak logographusa, vagyis az ő teljes hiteli előadásainak íródeákja vagyok.

A törvényszékek ez évi nov. hó 1-én a vármegye tulajdonába átment épületeit, t. i. a „Gerichts-Haus”-t, meg a „Stock-Haus”-t, a németek építeték „a megye régi derék épületű tömlőcseré” és a vármegye kúriájára „Bécsben készült terv szerint” 1858-ban. Az építést 110,000 forintért pengépénzben „magára vállalta Polatsék kassai zsidó, ki a Status generalis vállalkozójának mondatik lenni.” (Vadnay György Emlékirata kéziratban a 64. lapon.) Fölragyogván alkotmányos életünknek 17 évig borult egén a történeti jogfolytonosság napja: megyei törvényszékké lett újra 1867-ben a Gerichts-Haus és meg is maradt megyeinek egészen 1872-ig, amikor, köztudomás szerint, az igazságszolgáltatás államosítván, a törvényszék is meg a fogház is magyar- királyi lett, személyestül, mindenestül. 1872-ben, mikor vármegye és törvényszék, közigazgatás és igazságszolgáltatás Újhelyben egymástól elváltak és „az édes anya” javaiban testvériesen megosztottak, Zemplén vármegyének akkor volt, híreben máig is élő főjegyzője, Juhász Antal, elbúcsúztatójában, egyebek közt, így szólott a kir. törvényszékekhez:

„Ti, mint Izrael vándor gyermekei, jobb remény fejében indultok a bizonytalan jövőnek; ti, kiket *Justitia* vak istennője saját papjával avatott föl, midőn széklet fogtatok, egyetemben megszüntök a megye, az édes anya, javaiban osztakozni; de hiszem és tudom, hogy ennek s a drága Hazának továbbra is hű és igaz fiai maradtok” . . .

Most már, hogy az ősi portáról is kiköltözött az újhelyi kir. törvényszék, új era nyílt a két egy testvér, vármegye és törvényszék, életének egymástól különvált utain.

Utainak helyes irányáról, ha még sötétebbé válnék is, mint a minő ma hazánk ege alatt a látókö, hisszük, nem tévednek le egy szempillantásnyira sem, mert amazt a hazafiság, emezt az igazság fénye vezérli.

Az ősi kurián most már egymagában gazdává lett, nemes vármegyének pedig, szintén Juhász Antal beszédéből idézve, kívánjuk, hogy:

„A nemzet birodalmában e berendezett kis gazdaságot, Zemplén vármegyét, virágoztassa fel isten az idők végeiglen!”

Dongó Gy. Géza.

Rossz idő jár . . .

Rossz idő jár mostanában
Eskökönyüt sir a felleg,
Pecsét előtt hajdu áll őr
Közgyűlési terem mellett.
Be van csukva jól az ajtó,
Alispánnal van a kulcsa,
Ahhoz a vas ajtókulcshoz,
Nincs is másnak mostan jussa.

Más idő jár mostanában
Nem olyan hajh, amint régen,

Molnár István, Hadik Béla
Nem is oly vén idejében.
Megváltozott időt élünk,
Megváltozott utat járunk.
Mit rég önként is megtettünk:
Kényszerből se installálunk.

Zivatáros idők járnak
Sulyosak a honfi gondok,
Ámde azért magyar népem
Kár vón ezen elborongnod.
Leveszik még a pecsétet
Kinyílik az ajtó zárja,
Installáló főispánnak
Hajdu utját el nem állja.

Rossz idő jár mostanában
Bánat-könyüt sir a felleg . . .
Ajtó előtt hajdu áll őr
Alispáni pecsét mellett . . .
Bánat-könyüt sir a felleg
Ejh! de nem is . . .! Örömkönyvet . . .!
Hogy e nép legszentebb könyve
Ujonnan a törvénykönyv lett!
—th.

— Szomorú évforduló. Erzsébet napja van. Fájdalmas érzést kelt ez a nap a magyar nemzetben, mert dicső emlékezetű királynéjának névünnepe most már évről-évre csak a bánatnak, a keserűségnek meg-megújuló érzelmeivel köszönt be reá! — Hálás utódok kegyelete, a szeretet igaz szava, a szív mélyéről felszálló ima tölti el a mai napon Magyarország népének közérzetét. Gyászunk van, siratjuk akit oly igen szeretünk, — imádkozunk érte, aki életét nekünk szentelte. Borús őszi nap, éppen a mi lelkünk borújához megfelelő, — virrad ránk Erzsébet napján. Oh! de lesz még e borús idő után derű is, — a halálból is lesz feltámadás. Üdv, dicsőség drága emlékednek, feledhetlen Nagyszonyunk!

— Gratulálók az alispánnál. Dókus Gyula, zemplénvármegyei alispánt törvénytisztelő, hazafias eljárásáért egy a tegnapi, mint a mai nap folyamán számosan keresték fel, üdvözölvén őt korrekt magatartásáért. A személyesen tisztelgőkön kívül százas és százak levelei, sürgönyök özöne érkezik az alispánhoz, egyértelműleg vallva az ő általa követett elveket, kifejezve a nagy közönség helyeslést az alispán magatartásával szemben.

— A főispán elutazása. Örgóf Pallavicini Alfréd ma, nov. 18-án délután utazott el városunkból, valószínűleg Budapestre, hogy a miniszteriumban beszámoljon az itt tapasztaltakról. A főispán Staut József titkár kíséretében gyalog ment a vármegyeháztól az állomásra. Utközben százakra menő tömeg, éktelen abecugóval kísérté ki a pályaházig.

— Főispán-beiktatás. Örgóf Pallavicini Alfréd főispán beiktatásának határnapjával november 27-ikét tűzte ki. Amint értesültünk, az ez alkalomból szükséges közgyűlésre szóló meghívók már szét is küldettek.

— Esküvő. Vola-lubiczky Zwölinszky Lajos birtokos f. évi november hó 25-én tartja esküvőjét a sátoraljaujhelyi római káth. templomban hadusfalvi Spillenbergné Barna várm. árvaszéki úlnök szeretetreméltó leányával — Sáríkával.

— A rendőrség figyelmébe. Nem is kell messzire meunünk, hogy Ázsiában találjuk magunkat. Ez állításunk igazoltat fényesen bizonyítja a következő körülmény: Czéke községből 80—100 leány jár be az újhelyi dohánygyárba dolgozni. A tisztelt kurtaszoknyás hölgyközönség nagyobb része 13—15 éves, tehát ismétlőiskolai

tankötelesekből áll. Ezek az ifju hölgyek, mint teljesen megbízható forrásból értesülünk, Sátoraljaujhelyben 15—20-an hálnak egy-egy kis szobában. Valószággal merénylet ez az ember élete ellen. De nem is maradtak el a szomorú következmények. A cékei tanító panasolja, hogy iskolájában be kell szüntetni az előadásokat, mert a tankötelesek nagy része rühes. Ezt az undok betegséget pedig Újhelyben dolgozó rokonai vitték és terjesztették el a községben, inficiálva az egész községet. — Kérdezzük ez alapon: ki itt a bűnös, hogy lehetett eddig tűrni és hanyagság által egy egész község, sőt egy vidék testi épességét veszélyeztetni. — A dolog legközelebb a vármegyei közíg. bizottság elé kerül. Várjuk a bajok orvoslását.

— Érdekes természeti tünemény. Szerdán este 10 óra tájban érdekes és ritka természeti tüneménynek lehettünk szemtanúi. Az égbolt északi része ugyanis nagy kiterjedésben bimbószint őrölt. Az érdekes természeti tüneménynek sok nézője akadt s az emberek kíváncsian szemlélték a tüneményt, mely körülbelül egy óra hosszaiig tartott.

— A szocialisták népgyűlése. A sátoraljaujhelyi szocialdemokrata párt-hoz tartozó munkások névében többen kérvényt adtak be a rendőrkapitányhoz, hogy f. hó 19-én vasárnap délután engedje meg népgyűlés tartását. A gyűlésen hírszerint egy eddig városunkban nem látott, országos hírű agitátor Bokányi Dezső fog beszélni. A rendőrkapitány a szocialisták bejelentését tudomásul vette és a népgyűlés megtartására az engedélyt megadta. A gyűlést rendező bizottság már ki is ragasztatta nagy piros színű falragaszait, melyeknek erősen szociális ízű szövege máltán keltett mindenfelé megütközést. A szocialisták gyűlésüket a „Vadászkürt” szálloda előtt akarták megtartani, de mivel az utacatást a város tulajdonát képezi, a polgármester a gyűlésnek az utcán való megtartását megtagadta és így a hirdetett népgyűlést legfeljebb zárt helyen tarthatják meg.

— Felfüggesztett körörorvos. Gortvay Aladár szerencsi főszolgabírónak érdekes tárgyalása volt e napokban. Egy halmaz feljelentést kellett letárgyalnia, melyek Borsodi Miksa gesztelyi körörorvos ellen szóltak. A teljes fél napig tartó tárgyalás után — min a T. H. írja — Gortvay Aladár Borsodi Miksát állásától felfüggesztette és ellene a fegyelmi vizsgálatot elrendelte. A tárgyalás folyamán bebizonyítást nyert, hogy Borsodi körörorvos kötelezettségét elhanyagolta s hogy a gesztelyi gyógy-szerész — akivel ellenszenvez — üzletmenetében megkárosítani akarta és ahol tehetett, meg is tette.

— Gombamérgezés. Taktaharkány községből írják, hogy e napokban Horváth Vince József ottani gazgalkodó és négy tagu családja gombamérgezés következtében súlyosan megbetegedett. Az esetről értesített hatósági orvos még idejekorán segílyt nyújtott a mérgezett embereknek, de így is kétséges, hogy Horváth családjának legfiatalabb tagja, egy 5 éves fiu, kigyógyul-e a mérgezésből.

— A homonnai leányok egyesülete f. hó 19-én d. u. 3 óraker az izr. hitk. iskolában Erzsébet-emlék-ünnepélyt rendez a következő tárgysorozattal: 1. Speiser Gizella, leányelnök megnyitó beszédét mond. 2. Az egyetel diszelnöknője, Lengyel Samuné szavai az egyetel által létesített „Erzsébet-alap” kamataiból felruházott leánykához. 3. „A királyi és a virágok.” Tündérmese. Szavalja: Friedmann Olga egyly. titkár. 4. „A magyar asszony.” Az Erzsébet disz-

Nagy karácsonyi occasio

SZÉNÁSY, HOFFMANN

ÉS TÁRSA

selyemáruházában

Budapest, IV., Bécsi-utca 4.

Mosóbársonyok blousra és pongyolára mtrje —.48 krtól felj.
Nagymennyiségű nyári foulard és japán selyem —.65 „ „
Fekete sima és mintázott ruháselyem —.75 „ „
Sima louisine brillante minden színben mtrje —.78 kr.
Liberty sublime minden színben „ —.85 kr.
Japonselyem szines csikkal —.95 kr.
Chinéselyem „ „ mtrje —.95 krtól felj.

Reklám-cikkek:

Skót selymek blousera . . . mtrje 1.15 krtól felj.
Cstkos és kockás taftt brillant „ 1.20 „ „
Sublime cameléon „ mtrje 1.25 kr.
Fekete suhogó reklámtaffota mtrje —.95, 1.28, 1.50 és 1.65 kr.
Nehéz minőségű shantung „ mtrje 1.90 kr.
Crépe de chiné, minden színben 120 cm. széles mtrje 2.90 krtól feljebb
Selyemmel himzett svájci blouse . drbja 1.90 kr.

Nagymennyiségű
brokát és más
selyem-maradékok
igen olcsó áron:

Mintákat vidékre kívánatra
bérmentve küldünk.

ek az ifju hól-
egbizható for-
raljauhelyben
egy kis szo-
rénylet ez az
nem is marad-
kezmények. A
hogya iskolá-
az előadáso-
k nagy része
tegséget pedig
naik vitték és
ben, inficiálva
Kérdezzük ez
hogya lehetett
ig által egy
idék testi ép-
A dolog leg-
közig. bizott-
bajok orvos-
eti tünemény.
ban érdekes
ménynek le-
égbolt északi
jedésben bi-
es természeti
akadt s az
lélték a tü-
ól egy óra
gyűlése. A
okrata párt-
ben többen
örkapitány-
sárnap dél-
és tartását.
y eddig vá-
zágos híri
g beszélni.
sták beje-
és a nép-
engedélyt
ező bizott-
nagy pi-
eknek erő-
éltán kel-
st. A szo-
adászkürt-
tartani, de
tulajdonát
gyűlésnek
át megta-
éppgyűlést
átják meg.
vos. Gort-
zolgabíró-
e napok-
st kellett
di Miksa
zóltak. A
alás után
Gortvay
sától fel-
elmi vizs-
lás folya-
gy Bor-
ét elha-
í gyógy-
nvez
pi akarta
aktahar-
e napok-
tani gaz-
tja gom-
sulyosan
ertesített
orán se-
mberek
gy Hor-
y tagja,
a mérge-
egyesü-
akor az
t-émlek-
tárgy-
leány-
ond. 2.
yel Sa-
etesített
felruhá-
lyné és
avalja:
4. „A
et disz-

könyvből felovassa: *Kranzthor Irén.* 5. „A királyné álma.“ Költmény. Szaválja: *Spira Irén.* 6. „Apró vonások a királyné életéből.“ Felolvassa: *Gyarmathy Emma.* 7. Hymnus, énekelik az egyleti tagok. 8. Elnöki zárszó.

— **Nyilvános számadás és nyugta.** A varanói ö. t. testület javára f. é. november 12-én előadott „Az ur és a jobbágy“ című hazafias szinmű ugy erkölesi, mint anyagi tekintetben fényesen sikerült. — Bevétel 498 kor. 70 fillér, kiadás 266 kor. 74 fillér. Tisztajövdelem 231 kor. 96 fill. volt, mely összeg a tüzoltó alaphoz csatoltatott. Ez alkalommal felülfizettek: Dr. Csöke József 17 kor. — Werner Gyula, Loisch Béla, Rosenbluth Sándor, dr. Fischer Colbrie Agoston (Kassa) 10—10 kor. — Pereszlenyi István, Schwartz Ignác 6—6 kor. — Dr. Török Vilmos, dr. Elek Imre (Gálszecs), Grünwald Mór, Landesman Mór 5—5 kor. — Stropf Pál, Thain István (Zemplénmátyas), Szendei Lipót, Weissberg Márk, Kornfeld Mór 4—4 kor. — Pekáry Gyula, Kail Béla 3—3 kor. — Strasser Antal, Udvardy Viktor, Borgó János, Kaestenbaum M. esendőrörsvetető, N. N., Lichtenstein Herman 2—2 kor. — Szedlák S. Ilekész, Csalfa József, Kolenkó Aladár, Soltész István, Wärmer S., Gerstl Géza, Letényi Armin, Bunyaeziczky József, Andreánszky Béla, Lörincz János, Horgonyi József, dr. Radványi Géza 1—1 kor. — Friedman Lajos 40 fillér. Fogadják a nemes szívü emberbarátok az ö. t. testület hálás köszönetét! Révész Mór, ö. t. főparancsnok. Füzesséry Pál, ö. t. segédtsitz. Klauser Emil, ö. t. pénztáros.

— **Egy borház feltörése.** Tóth Ferenc háztulajdonos borházát e napokban ismeretlen tettes feltörte és mintegy 40—50 korona értékű szőlőt ellopott. A tettest keresi a rendőség.

— **Jutalom a kisvárdai postaltolvaj elfogójának.** Megirtuk annak idején, hogy a kisvárdai postahivatalt kifosztották. Ugyanis a kisvárdai posta- és távirahivatalba október 30-ára virradó éjjel ismeretlen tettesek betörték és a Wertheim-féle pénztár, körülbelül 11000 korona készpénz és 5450 kor. postai értékek tartalmával együtt elvitték. Ezen betöréses lopás tetteseinek felderítése érdekében a nagyvárdai posta-távirahivatal igazgatóság 1000 korona jutalmat tűz ki annak részére, aki a tettesek nyomára vezet és a károsszeg nagyobb részét visszaszerzi. A nyomra vezető feljelentés a nagyvárdai posta-távirahivatal igazgatóságához, vagy a nyomozást vezető kisvárdai esendőséghez vagy fősolgabírószághoz, esetleg a nyiregyházi kir. ügyészséghez intézendő.

— **Értekezlet.** Az ungvári pincék őrzésének szabályozása céljából az érdekeltektől tartottak a város háza nagy termében.

— **Megmarta a sertés.** Benykó János 16 éves fia sertéseket hajtott ki Borsiból a legelőre. Utközben két kan annyira összemarakodott, hogy a fiúnak kellett a marakodó sertéseket szétválasztani. Meg is próbálta a veszedelmes dolgot, de vesztére. A felingerült kan neki rontott és jobb lábának combjába harapott. Kiáltására figyelmeztetés lett a közelben volt községi kondás neje, aki nyomban a földön heverő fiu segítségére sietett és egy bot segítségével elütötte róla a marakodó kant. Igy azután a veszedelmes helyzetbe került fiu megmenekült a további marangolástól. A sérültet még aznap behozták ápolás végett a helybeli „Erzsébet“-közkórházba.

— **A Zoltán-féle csukamájolaj** tápereje igen nagy s mivel egy tápszer sem sem emészthető olyan könnyen, mint ez s kellemetlen szaga,

ize nincsen, azért ez fölébe helyező minden másnak. Üvegeje 2 korona Zoltán Béla gyógyszerésznél Budapesten s a helybeli gyógyszerárakban.

— **Dunky fivérek.** es. és kir. udvari fényképészek műterme (Fötér 9. szám) naponta a n. é. közönség rendelkezésére áll. Nov. 19-én és 20-án *Dunky* személyesen lesz itt. Sárospatakon 19-én megbízottjuk működik. Művészi szép kivitelű képek és nagyítások olcsó árban.

— **Nagy karácsonyi occasio.** Szénássy, Hoffmann és Tsa selyemáruháza Budapest, IV., Bécsi-utca 4. sz. ez uton hívja fel a n. é. hölgyközönség szives figyelmét az ezidei nagy karácsonyi occasióra, mely folyó hó 14-én vette kezdetét és december hó 31-ig tart, mely mely idő alatt az összes raktáron levő selymek, bársonyok, csipkék, szalagok stb. mélyen leszállított áron adatkak el; kérve a n. é. hölgyközönség szives látogatását, meggyőződést szerzendő arról, hogy a cég az alkalmi vásáron mily nagy előnyöket nyújt. Egyben utal fenti czég e lap más helyén felsorolt rendkívül olcsó czikkeire is és megjegyzi, hogy ezen előnyös, leszállított árak csakis december 31-ig maradnak érvényben.

— **A hirnevés Bordás-féle Irén** creme, Irén powder és Irén szappan kapható a készítőnél, *Bordás János* gyógyszerésznél, Jászberény. Zemplénumegyei főraktár: *Szegő Sándor* központi áruházában Sátoraljaújhely. Ára darabonként 1 korona.

— **Dörge Közlönye.** A ki sokat hoz mindenkinek hoz valamit. Dörge Közlönye ma külön kiadást tesz közzé. Bármily különösnek is hangozzék, léteznék viszonylatok a látszólag egymástól nagyon eltérő dolgok között. Vas akarát és egy határozott ezél utáni kitarót törekvés gyakran csodákat hoznak létre. T. olvasóinknak saját érdekében arra a körülményre utalunk, hogy a huzások már november 23-án, tehát már néhány nap múlva kezdődnek és hogy Dörge Frigyes bankházának, Budapest, Zoltán utca 16. sorsjegyei oly nagy keresletnek örvendenek, miszerint már csak az szármithat bizton a Dörge féle sorsjegy gyors szállítására, a ki azonnal rendel.

Foulard-selyem

65 lertől 3 frt 70 krig. méterenként bluzra és ruhára. Frankó és már **megvámolva** házhöz szállítatik. Gazdag mintaválaszték postafordultával.

HENNEBERG selyemgyáros Zürich.

SZÍNHÁZ.

** **A színügyi bizottság** folyó hó 19-ére tervezett ülése elmaradt, mert Eperjes és Ungvár városok nem hajlandók Sátoraljaújhelyhez csatlakozni, illetőleg azzal egy szini kerületet alkotni, így hát színügyünkkel ma is ott vagyunk, ahol voltunk, t. i. marad a régi állapot.

A kassai színház jövő heti műsora:
Nov. 19-én Én te, ő, operette.
Este Granadai völegény, operette.
" 20-án " " " " " " "
" 21-én " " " " " " "
" 22-én Otthon, szinmű.
" 23-án II. Rákóczy Ferenc fogsága.
" 24-én Csöppség. (Ujdonság.)
" 25-én " " " " " " "
D. u. 26-án Bocaccio, operette.
Este Csöppség.

IRODALOM.

A „Gyakorlati Közigazgatási Könyvtár és Döntvénytár“ f. évi november 15-iki 22. számában a föla-pon igen tanulságos feleleteket találunk azokban a kérdésekben, hogy a közhivatalnok ipart nem gyakorolhat, az iparendelvény területi hatálya meddig terjed; továbbá ajegyző fizetés ki-

egésztése, az exlexben való adókievés, fizetendő-e késedelmi kamat a IV. osztályú adó után stb. A „Könyvtári részben“ Dr. Perger Kálmán „A képviselőtestület szervezése és a tisztujtás kis- és nagy községekben“ című kitünő munkáját folytatja. A „Gyakorlati Közigazgatási Könyvtár és Döntvénytár“ előfizetési ára egész évre 12 korona, félévre 6 korona, negyedévre 3 korona, egy óra 1 korona. Legezőszerűbb az előfizetési díjakat a szerkesztő és kiadó; Dr. Dolencz József ügyvéd Budapest, VIII., József-kört 74. sz. a. II. em. 11. ajtó küldeni. Mutatványszámokat szivesen küldenek. Az eddig megjelent egyes kézikönyvek Toldi Lajos könyvkereskedő bizományában, Budapest, II., Fő-utca 2. sz. kapható. Míg a készlet tart, az egész évfolyamra lehet előfizetni.

KÖZGAZDASÁG.

Heti jelentés a tőzsdeforgalomról és a pénzücről.

Budapest, 1905. nov. 16.

(A „Hermes“ jelentése.) A budapesti értéktőzsde irányzata az elmúlt héten lanyha volt, és különösen a járadékpiacozon mutatkozott erős árfolyamesökkenés. A 4 százalékos magyar koronajáradék 95. 05 százalékra ment vissza, és ezen visszamenés előreláthatólag a záloglevelek árfolyamesökkenését is maga után fogja vonni. A koronajáradék ezen áresését elsősorban is a pénzücrönök okozzák, amennyiben a pénzücrön egyre nagyobb feszültséget mutat, és kevés kiáltás van arra, hogy e szük pénzücrönök még ez év folyamán enyhülést nyerjenek. A kamattételek drágasága mellett még az orosz forradalmi viszonyok is hozzájárultak e lanyhasághoz, miután az orosz értékekben nagymértékben érdekelt külföldi tőzsdék az orosz viszonyok hatása alatt igen lanyhák voltak, ami elsősorban is az orosz járadék árfolyamváltozásában mutatkozik; a 4 1/2 százalékos orosz állami kölcsönkötvények 95 százalékra 93. 50 százalékra mentek vissza. Ily körülmények között természetesen a részvénypiac is gyenge irányzatot követett, és úgy az internationalis értékek, mint a helyi papírok kisebb-nagyobb árfolyamesökkenést szenvedtek. Legnagyobb árhanatlásban volt részük a petroleum-ipari részvényeknek, melyek átlag 10-12 százalékra mentek vissza.

A lefolyt hét nevezetesebb árfolyamváltozásai a következők voltak: 4 százalékos magyar koronajáradék; 95.05; magyar hitel részvény: 779; Kereskedelmi bank részvény: 2915; fegyver-és gépgyár részvény: 306; Franklin könyvnyomda részvény: 526; Osztrák magyar államvasut részvény: 669.

* **Szőlőmívelési viszonyaink javulása.** A hazai szőlőmívelés bajainak megszüntetése, de különösen a bor- és szőlőértékesítés nehézségeinek elhárítása érdekében létesült Magyar Szőlőgazdák Országos Egyesülete évek óta figyelemre méltó tevékenységet fejt ki. Így azonban a Magyar Szőlőgazdák Országos Egyesülete hivatását a jövőben fokozottabb mértékben teljesíthesse, kívánatos, hogy az intelligens szőlőbirtokok, a hegyközségek lehetőleg teljes számban legyenek ezen egyesület tagjaivá. Ezen felhívással fordul a MSzOE. a szőlőtermelő közönség elé, kérve az egyesületbe való minél tömegesebb belépését. Alapszabályokat, belépési nyilatkozatot, a nyújtott kedvezményekre vonatkozó felvilágosítást készséggel küld minden érdeklődőnek a MSzOE. igazgatósága Budapest, IX., Üllői-ut 25.

NYILT TÉR.*)

Kupaktanács.

Mi más jelzőt használhatnék *Uhlyár Mihály* tállyai bíró s et comp. társaira, kik a törvény legelemibb ismereteit sem birják.

Avagy érdemel-e más jelzőt, a mikor szarvashibát szarvashibára követ el? S nem-e szarvashibának nevezhető-e azon eljárása, amelyet velem szemben november 14-én tartott gazd. ism. isk. székalakuló gyűlésén elkövetett?

A rövid tény az, hogy *Uhlyár Mihály* bíró ur ajánlatára az iskolaszék a már két évvel ezelőtt megválasztott állásomtól, amely állás pedig közigazgatásilag jóváhagyott díjlelletel van biztosítva s nyugdíjamba be van számítva — megfosztott.

Ugyan honnan vette *Mihály bá* azt a nagy hatalmat s melyik *Göreféle* könyvből olvasta ki azt a törvényt, hogy egy tanítót állásától elmozdíthat? Avagy a maga böles fejéből? Akkor megbocsátok. Mert a hol nincsen, ott ne keress!

A tény azonban még nem fejeztem be. Nem, mert nemcsak tanítónak választottak, hanem *szaktanítónak*. S mint ilyen a miniszterium által rendezni szokott tanfolyamokra kiküldtettem s kellően a gyümölcsészeti s szőlészeti-borászatiin részt is vettem. S most, miután a szükséges szakismereteket elsajátítottam s a gyakorlati helyet ez év nyarán átadták, mint képesített szaktanítónak s bizonyítványaim alapján megkérték az államsegélyt, *Mihály bá* bíró ur nagy törvény tudással elvette állásom s odadta annak, aki nemcsak szakismerettel nem bír s szak tárgyak tanítására nem képes, hanem törvényeink értelmében megkivánt tanítói oklevéllel sem bír.

Igy a tállyai 4 tanerős gazd. ism. iskola szaktanító nélkül működik. S megnyilik majd 20-ika körül, mert *Mihály bá* így látja jónak.

Ennyit jónak láttam elmondani e lap hasábjain, melyet *Kula Pál* jegyző urnak is, mint elnöktársnak figyelmébe ajánlok egész jóakarattal.

Orvoslásért felettes hatóságomhoz fordultam, mert el nem tühettem e törvénytípást tisztán személyi ellenszenv miatt. E nyilatkozatra azonban nagy mértékben részgálora *Uhlyár Mihály* bíró ur, mert jókora vastagságú könyvet tenne ki bírói működése alatt hozott szarvashibában szenvedő határozatait.

Tállya, 1905. nov. 16-án.

Homoky György,
ev. ref. tanító.

Tekintetes **Malonyay Tamás** fősolgabíró urnak

Sztropkó.

A „Zemplén“ f. évi 126. számának „Nyilt tér“ rovatában a jóízűssel ugyancsak ellenkező stílusban leadott üzenetére *végválszként* van szerencsém nagybeesü tudomására adni, hogy a hasonló hangon beszélő emberekkel hirlapi polémiába bocsátkozni állásommal és gondolkozás-módommal megegyeztethek nem tartom.

Ajánlom magamat.
Bodrogolasziban, 1905. nov. 18.

Kristóf Lajos,
* róm. kath. lelkész.

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETE.

Kőrelem. T. munkatársainkat felkérjük, hogy lapunk karácsonyi számába szánt dolgozataikat sziveskedjenek szerkesztőségünkhöz legkésőbb december hó 15-ig beküldeni.

Felölös szerkesztő és laptulajdonos:

Éhler Gyula.

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer: **tüdőbetegségek, légzőszervek hirtelen bajainál** ugymint **idült bronchitis, számarhurut** és különösen **lábbadozóknál influenza** után ajánlatik. Emeli az étvágyat és testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. Kellemes szaga és jó ize miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4.— kor.—ért kapható. — Figye jünk, hogy minden üveg alantl czéggel legyen ellátva.

F. HOFFMANN-LA. ROCHE & CO vegyészeti gyár **BASEL** (Svájcz.)

Törlesztéses kölcsön.

Értesítjük a t. ez. közönséget, hogy Sátoraljaujhelyben és nagyobb vidéki városokban levő házakra, továbbá földbirtokokra 10—70 évig terjedő

törlesztéses kölcsönöket

eszközlünk.

Az ide vonatkozó közelebbi felvilágosítások hivatalos helyiségünkben megszerezhetők.

Sátoraljaujhelyi Polgári Takarékpénztár
és Hitelegylet.

Védjegy: „Horgony“

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller pötlika**

egy régióznak bizonyult háziszere, mely már több mint 36 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult **köszvénynél, csúznál és meghűléseknél** bedörzsölés-képpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, amely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél, **Budapesten.**

Richter gyógyszerára
az „Arany oroszlánhoz“, Prágában.
Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

„GLOBIN“

minden fáradtság nélkül
a legpompásabb fényt
kölcsönöz.

A bört puhán tartja és
teretessé tesz.

Egyedüli gyáros:
Friiz Schultz jun. Akt. Ges.
Eger és Leipzig.

Sárkány S. Bankháza

Telefon 80-89. BUDAPEST, VI., Ó-UTCA 6. Telefon 80-89.

a magyar királyi szab. Osztályosorsjáték főárusítója.

Sürgőny cím: SÁRKÁNYÉK BUDAPEST. Folyó számla: Pesti magyar kereskedelmi banknál és a magyar kir. postatakarékpénztárnál.

Legmagasabb pénzkölcsönt nyújtok sorsjegyekre és értékpapírokra, bárhol elzálogosított sorsjegyeket saját pénzzel kiváltok és ezekre nagyobb kölcsönt adok; letétjegy, zálogjegy beküldendő. Kedvező feltételek mellett a kölcsön részletekben is visszafizethető.

Budapesti és vidéki kereskedőknek, iparosoknak váltóit leszámitolom és könnyen törleszhető váltó- és személyhitelt nyújtok.

Tisztviselők és katonatisztek amortizációs kölcsönt kaphatnak.

Háztulajdonosok és földbirtokosoknak II-ik és III-ik helyre való betáblázásra azonnal folyosíthatok.

Semmiféle előleges jutalékot nem kérek, ugyisint minden levelet, válaszöblyeg nélkül is, rögtön elintézek.

SÁRKÁNY S. BANKHÁZA,

Budapest, VI., Ó-utca 6.

25 év óta törvénytékileg bej. cég.

Megjegyzés: A XVII-ik sorsjáték I-ső osztályu sorsjegyei már megjelentek és kérem egyúttal b. megrendeléseit, a legjobb és legfontosabb kiadástól előre biztosítom, minden nyereményt azonnal kifizetek.

A következő szerencse számokat ajánlom, mert ezek nagy nyereménnyel még nem lettek kisorsolva:

2979	12128	12953	16065	35733	44596
51325	58762	80847	99191	101580	105655

Kivágandó

Megrendelő lap.

SÁRKÁNY S. bankháza Budapest, VI., Ó-utca 6.

Megrendelem önöknél a számú sorsjegyet

és ennek árát postautalvánnyal küldöm.

A nem kívántat tessek áthuzni.

Név:
Lakhely, u. p.:

Épületek, bútorok és termények

tűzkár elleni biztosítását

továbbá

élet- és járadék biztosítást

a legelőnyösebb feltételek mellett
eszközöl az

Első Magyar Általános Biztosító Társ.

kerületi ügynöksége

Sátoraljaujhelyt, a Zemplén kiadóhivatalában.

A biztosítandó épületek és ingóságok felvételére kívánatra saját megbizottunkat küldjük ki.

Szörvesztő

A vegyileg megválasztott, emellett hatékonyan az arcbőrrre ártalmatlannak bírált

ellátottja, hűgységű, az oly csanva, kellemetlen szagot, a gyökereket, a szőlő, hogy az arcbőrrre legkevesebb is ártalmatlan, a szőlő, hogy az arcbőrrre legkevesebb is ártalmatlan, a szőlő, hogy az arcbőrrre legkevesebb is ártalmatlan.

Vidéki megrendeléseket díjtalanul névelni lehet esküvel

Schmidek I. Budapest, VII., Nyár-utca 18.

SZŐLŐOLTIVÁNY ELADÁS.

A ki egészséges, olesó, szép szőlőt akar, bizalommal forduljon

Vityé Miklós lelkiismeretes vezető oltványtelepéhez

Szerb-Csanádon (Torontálm.) a hol szokvány minőségű I. rendű fás, gyökeres és sima zöldoltványok, hor- és csemegefajok, valamint amerikai sima és gyökeres szőlővesztők, nemkülönbön ugyanazon fajok II. rendű osztályzatban a legelőnyösebb árban kaphatók. Szőlőoltvásnak külön e célra választott fajok. — Faj és árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

A számos elismerő-levél közül itten csak egy: Tek. Vityé Miklós urnak, Szerb-Csanád. A nekem szállított 2000 drb. I. minőségű gyökeres oltvány 14—15 drbg mind megfogamzott s így azokat mindenkinek a legjobban fogom ajánlani. Már ez idén, t. i. az első évben 3 és fél—4 m. hajást hoztak, mely körülmény általános feltűnést keltett. Biztosítom, hogy szükségletemet mindig Önök fogom fedezni. Szívvelyes üdvözléssel Kunszt Sebő, Egres.

KOCSI

a cetylen-lámpák!

Gőzeke, kocsirud, spitzbogen, asztali-, udvari, kerti-, utcai-, istálló-acetylen-lámpák.

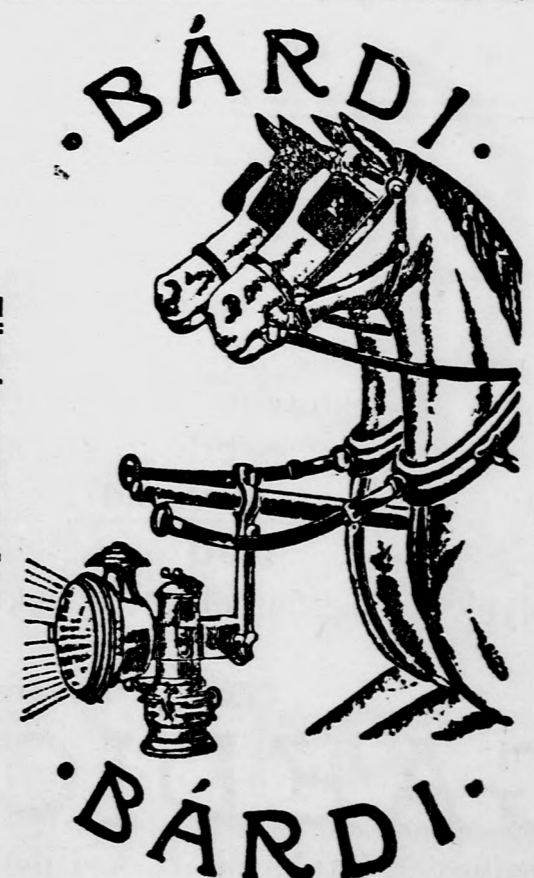
BÁRDI JÓZSEF

BUDAPESTEN

VI., Gyárutca 10. szám.

(Andrássy ut és Király-utca között.)

ÁRJEJYZÉK INGYEN.

MEGYEI ÁLTALÁNOS BANK

részvénytársaság

SÁTORALJAUJHELY (a járásbírószékhely szemben.)

200.000 korona teljesen befizetett alaptőkével.

Elfogad betétet kamatozás végett.

Leszámitol váltó- és jelzálog-kölcsönöket.

Eszközül külföldi pénzek beváltását.

Folyó számla hitelt és óvadékot nyújt kedvező feltétellel.

==== Eszközül 10-től 70 évig terjedő ====

TÖRLESZTÉSES KÖLCSÖNÖKET

és elvállal minden a bank szakba vágó megbízást

AZ IGAZGATÓSÁG.

Egyszeri átsimítás

Schicht-szappannal

(Szarvas vagy kulcsszappan)

pótól

Kétszeri átsimítást

közönséges szappannal.

Schicht-szappan a legjobb és használatban a legolcsóbb!

BUTORGYÁR!

MAJOROS GYULA

asztalos-mester.

Első zempléni megyei gőzerőre berendezett asztalos műhely

Raktár: Gyár: Kazinszy-utca. Sátoraljaujhely. Csörgői-ut 737. (saját ház.)

Tisztelettel van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy gőzerőre berendezett

butor-gyáramban

a kor igényeinek teljesen megfelelő butorokat gyártok. Raktáron tartok háló, ebédlő, szalon és uri szoba berendezéseket. Bárminemű asztalos munkát a legrövidebb idő alatt készítek.

Kérem a nagyérdemű közönség b. pártfogását

kiváló tisztelettel

Majoros Gyula,
asztalos mester.

Nyári és őszi szezonra!

ajánlom gőzre berendezett

évek óta jóhírnévnek örvendő férfi-, női-, gyermek-ruha és mindennemű

vegyi ruhatisztító-intézetemet,

ahol is elfogadok férfi-, női- és gyermek-ruhaneműket tisztításra, u. m. utcai, bál- és alkalmi, valamint a legdiszesebb ruhaneműket bontás nélkül.

Festésre elvállalok mindenféle női- és férfi-ruhaneműket bontás nélkül, bárminő divatos színek megfestésére.

Ajánlom **güvrirozó gépemet** a n. é. hölgyközönségnek szíves figyelmébe. Güvrirozni elvállalok mindenféle szöveteket, selymet, moll, batiszt és kreppet egész 150 centiméter hosszúságig.

Csipke-függönyök a legnagyobb gonddal tisztítatnak és gőzhengeren vasaltatnak.

Hímzett kézimunkák is a legolcsóbban tisztítatnak.

Magamat a n. é. közönség szíves pártfogásába ajánlva maradtam

Mély tisztelettel

Rakovszky Sándor,

Sátoraljaujhely, Beresényi-utca, saját házában.
A megyeház háta megett, a fogbázsal szemben.

Óriási szerencse Gaedickenél!

Utólérhetetlen gyűjtődéim szerencséje. Hiszen Magyarországon ugyszólván nincsen város, hol **GAEDICKE** egy vagy több főnyereményt ne fizetett volna ki. Rövid időn belül a következő nyereményeket fizettem ki szerencsés vevőimnek:

A nagy jutalmat **602.000** koronát a 62551 számra.
háromszor a nagy főnyereményt **400.000** koronát a 11119 számra,
400.000 „ „ **28916** „
400.000 „ „ **33464** „

háromszor a 100.000 koronát, továbbá a 70.000, négyszer 60.000 és igen sok 30.000, 25.000, 20.000, 15.000 és 10.000 koronás nyereményeket

A legközelebbi **XVII-ik sorsjátéknál, mely újból**

55.000 nyeremény és **110.000** sorsjegyből áll, **14 millió 459.000** korona sorsoltatik ki.

Főnyeremény esetleg 1 millió korona.

Továbbá 1 nagy jutalom a 600.000, 1 nyeremény a 400.000, 1 a 200.000, 2 a 100.000, 1 a 90.000, 2 a 80.000, 1 a 70.000, 2 a 60.000, 50.000, 40.000, 5 a 30.000, 3 a 25.000, 8 a 20.000, 8 a 15.000, 36 a 10.000, 67 a 5000 stb., stb.

Az eredeti sorsjegyek tervszerinti ára:

Egy nyolczad

150

Egy negyed

3.—

Egy fél

6.—

Egy egész sorsjegy

12.— korona,

melyek az összeg előzetes beküldése, avagy utánvétellel küldetnek szét. Hivatalos játéktervek, valamint postai befizetési lapok ingyen és bérmentve.

A november hó 23-iki húzáshoz kérem mielőbbi becses rendelését hozzám juttatni.

GAEDICKE A.

bankház Budapest, Kossuth Lajos-utca 11. sz.

Sorsjegyek kaphatók S.-A.-Ujhelyben: **Weisz Márkus** fűszerkereskedésében Rákóczi-u., **REICHARD J.** dohánytözsdejében.

A legnagyobb eredményt

a m. kir. szab. osztályosorsjátékon az egész országban ismert és népszerű Lukács Vilmos bankház (Budapest, V., Fűrdő-utca 10. sz.) vevői érték el. Ezen jelszó:

„Isten áldása Lukács Vilmos bankháza”

nyeremények hosszú sora által, melyeket ezen bankház vevőinek, titoktartás mellett már kifizetett, a legfényesebb módon megerősítést nyert.

Ezen bankház által eladott sorsjegyekre a következő nyeremények estek:

Sorsjegy-szám	korona	Sorsjegy-szám	korona
46965	400.000	45544	200.000
106858	200.000	60772	100.000
48303	80.000	2617	70.000
49559	60.000	60639	50.000
9899	30.000	45827	30.000
37115	25.000	88874	20.000
72895	20.000	29961	15.000
80034	15.000	107947	10.000
11311	10.000	65070	10.000
2695	10.000	27315	10.000
49581	10.000	67137	10.000
80045	10.000	81620	10.000

és ezeken kívül még óriási mennyiségű 5000 koronás, 2000 koronás stb. nyeremény, sok millió korona összértékben.

Nyujtsunk tehát kezét a szerencsének és vásároljunk osztályosorsjegyet ott, hol Fortuna istenasszony adományait oly tartósan és bőkezűen osztogatja — Lukács Vilmos bankházában, melynek sorsjegyei helyben,

☛ kizárólag az alanti cégnél kaphatók. ☛

Az I. osztályu eredeti sorsjegyek árai: $\frac{1}{8}$ 1.50 $\frac{1}{4}$ 3.— $\frac{1}{2}$ 6.— $\frac{1}{1}$ 12.— kor.

Az első osztály huzása **1905. november 23. és 24.-én.**

FRIEDMANN MARKUS

kalap- és férfidivatáru üzlet
Sátoralfajhely, (Kispiacz.)

ÉRTESETÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség n. b. tudomására hozni, hogy mindenemü ingatlanok vételét — eladását bérbeadását, avagy bérbevételeit a legelőnyösebb feltételek mellett s a legrovidebb idő alatt közvetitem.

Jó hírnevű vendéglőmben kitűnő asztali bor 34 krtól 40 krig, továbbá valódi hegyaljai szamorodni 1 frt 20 krtól 1 frt 60 krig kapható.

Weinberger Manó.
Sajóhely. Korona-u.

Legalább 5 korona napikereset!

Házimunka kötő-géptársaság

részére keresünk, mindkét nembeli egyéneket gépeinken való kötésre. Egyszerű és gyors munka, egész éven át otthon. — Előismeretek nem szükségesek, távolság nem határoz, a munkát mi értékesítjük.

Házimunka-kötőgép-társaság
Thos. H. Whittick és Társa
Prág, Petersplatz 7—177.

„Kézimunka-ipar“!!

Van-e alkalmasabb, becsesebb emlék- és ajándéktárgy a mivel kedveseinket a közelgő karácsonyi és újévi ünnepek alkalmából meglepjük, mint egy izléssel összeállított **kézimunka**.

Hogy ennek beszerzésével ne legyünk a fővárosra, vagy külföldre utalva, gondoskodik róla

Özv. VAJDA ADOLFNE kézimunka üzlete
MISKOLCZON

hol dús választékban kaphatók a legkényesebb izlésnek is megfelelő művészies kiállítású kézimunkák, u. m.:

Művészek eredeti festményei után készült Gobelinek, Persa és Smyrna párnák, szőnyegek, fali díszek. Izléses divatkelmék függönyökre, terítőkre színtartó selymek és pamutok, Congresse kelmék és csikok stb.

Mongrammok és diszhimzések készítését kipróbált ügyes himzőnőim végzik **jutányosan** és pontosan.

Olcsó árak! ☛ Előnyomda! ☛

Vidéki megrendeléseket lelkiismeretesen intézünk el s legszebb munkáimat küldöm kívánatra megtekintésül.

A nagyérdemű hölgyközönség pártfogását kérve, vagyok

kiváló tisztelettel:

Özv. VAJDA ADOLFNE
Miskolcz, Széchenyi u. 18.

GÖZCÉPLŐ KÉSZÍTÉK
KEDVEZŐ FESZTÉLEK MELLETT
ÜSTVE ÜZLETEN IS KÖRTELLEN

AGRARIA

A SZAB. OSZTR. MAGYAR ÁLLAMVASUT-TÁRSASÁG RESICZAI MEZŐGAZDASÁGI GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGNÖKSÉGE.

NICHOLSON GÉPGYÁR RESZVÉNYTÁRSASÁG GAZDASÁGI GÉPOSTÁLYÁNAK VEZÉRÜGNÖKSÉGE.

AZ **AGRARIA** HAZÁNKBAN AZ EGYEDÜLI IPARTERJESZTŐ VÁLLALAT, MELY KIZÁRÓLAG MAGYAR GYÁRTMÁNYOKAT HOZ FORGALOMBA.

„FONTOS“ ÁLTALÁNOSAN ELJEMVE!

A VESZPRÉM VÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET KIÁLLÍTÁSÁN BEMUTATOTT NYILVÁNDOS SZÁNTÁSÉRT NAGY ARANY ÉREMMEL ÉS DISZOKLEVÉLLEL KITÜNTETVE.

PÁROS SORU VETŐGÉPEINK TULSZÁRNVALTAK AZ IDEGEM GYÁRTMÁNYOKAT ARANY ÉREMMEL KITÜNTETVE. MINDEN TALAJHOZ MEGFELELŐ VETÉSI UTASÍTÁS JUTÁNYOS ÁRAK.

SÜRGÖNY VAGY LEVÉLCZIM: **AGRARIA** BUDAPEST.

IRJELEGYÉKÜNK MINDEN GAZDÁRNAK FONTOS TANÁCSADÓ ÉS KIVÁNATRA DUMENTESEN KÜLDETIK!

IX. ÉVFOLYAM 8. SZÁM.

BUDAPEST

1905. SZERENCSE HAVÁBAN.

DÖRGE KOZLÖNYE

ELŐFIZETÉSI ÁRA:	
Egész sorsjegy.	12 korona
Fél " "	6 " "
Negyed " "	3 " "
Nyelcad " "	1,50 " "

Felelős szerkesztő:
Dörge Frigyes.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, Zoltán-u. 16. szám.
Kiadótulajdonos:
DÖRGE FRIGYES bankháza.

Sürgős!

A mi népszerű sorsjegy tanácsosunk a sokoldalú kívánságnak engedve, egy hölgyek és urak keresztneveiből álló jegyzéket állított össze. Nagyon sokáig vonakodott, mert állítása szerint ilyen jegyzékek már voltak forgalomban és nem szívesen engedne mesterségében kontárkodni.

Ellenállása mégis legyőzött, és pedig részben utalással Ben Kiba mondására, főképp azonban erélyes nyilatkozatunk által, hogy itt sem az ő izlése, sem az ő meg nem fogható hiúsága nem jó számba, csupán csak egyedül a **nagy közönség kívánsága.**

Ez meggyőzte őt, mire megszokott elbizakodottságában kijelentette, hogy **egy jobb névösszeállítás ennél nem is létezhet.**

Vak szerenéséje folytán ez könnyen lehetséges, amit mi erősen kívánunk és remélünk.

Mindenesetre ajánlatos a kiválasztott szorsjegyszámokat azonnal megrendelni, mert éppen ezen a téren a legkisebb késedelem **tekintélyes vagyonnak** az elvesztését jelentheti.

Dörge Frigyes bankháza, Zoltán-utca 16.

Az új tőzsdepalota átellenében (Gabonacsarnok oldal).

Adél	5185	Elek	45095	Kolozs	5181	Miklós	5181
Anna	16657	Illés	19906	Bálint	11562	Tivadar	11562
Aranka	39287	Kelemen	21165	Adorján	45098	Armand	45098
Biri	11575	Lehel	5186	Emőd	5183	Henrik	5183
Boriska	11860	Balázs	4651	Gellért	16857	Andor	16857
Bözske	4674	Jenő	5189	Lukács	45094	Tódor	45094
Dóra	11877	Elemér	7107	Pista	19906	Albert	19906
Elza	39300	Árpád	23060	Szilárd	22992	Kálmán	22992
Etel	22998	Imre	41511	Vidor	21160	Manó	21160
Gizella	23875	Dénes	7888	Mátyás	7101	Leó	7101
Hajnalka	68251	János	66408	Géza	5154	Miksa	5154
Ibolyka	21167	Ambrus	5198	András	4911	Sándor	4911
Ilka	37538	László	34066	Bandi	66410	Andor	66410
Hona	45071	Egyed	34425	György	8986	Bogdán	8986
Iréz	67053	Loránt	5169	Menyhért	13749	Dömötör	13749
Irma	45075	Márton	67063	Rezső	5175	Ede	5175
Janka	66415	Endre	4913	Szabolcs	6236	Ferenc	6236
Jolán	4916	Benedek	45079	Taksony	68254	Gedeon	68254
Józsa	21161	Atilia	41514	Vince	13750	Hugó	13750
Juliska	34070	Frigyes	7115	Zoltán	4923	Antas	4923
Zutka	4918	István	7909	Bela	7883	Domokos	7883
Katica	11862	Máthé	11864	Ákos	11861	Benő	11861
Lenke	45074	Dezso	68257	Gida	5196	Izsó	5196
Luiza	4919	Győző	5525	Mihály	11869	Károly	11869
Magda	11871	Agost	11876	Tibor	4924	Ludwig	4924
Magdolna	41517	Bodog	41519	Alfréd	5177	Mór	5177
Margit	11883	Döme	11884	Clemant	66418	Gereben	66418
Mária	67073	Ernő	66446	Farkas	11886	Kristóf	11886
Mariska	68259	Lőrinc	5143	Gábor	11559	Orbán	11559
Melinda	5192	Pál	11873	Aristid	5169	Richard	5169
Melitta	11891	Sebestyén	11894	Bertalan	11899	Erich	11899
Olga	45065	Taszió	45080	Dániel	41525	Otto	41525
Orsolya	45083	Valér	45090	Gáspár	945081	Róbert	945081
Órzi	68266	Tihamér	68267	József	68260	Fml	68260

Bankházunk által kifizetett nagyobb nyeremények:

400000	korona	86762	számu	sorsjegy
200000	"	31879	"	"
100000	"	15630	"	"
100000	"	104830	"	"
80000	"	56929	"	"
80000	"	3566	"	"
70000	"	71488	"	"
60000	"	104801	"	"
60000	"	68107	"	"

és még sok más nagyobb nyeremények.

ÁRAK

az első osztályához:

Egész sorsjegy	12 korona
Fél " "	6 korona
Negyed " "	3 korona
Nyelcad " "	1,50 korona

MEGRENDELŐ-LAP.

DÖRGE FRIGYES BANKHÁZA
Budapest, V., Zoltán-utca 16.

Kérek a 17-ik sorsjáték első osztályához

-----darab ^{egész} ^{fél} ^{nyelcad} ^{nyelcad} osztályosorjegyet.

Az árát ^{postautalványon küldöm.} ^{16 em utánvonnal.}

Név -----

Foglalkozás -----

Cím -----

(A nem kívántat tessék áthuzni.)

Már megjelent
az 1906. évre szóló

ZEMPLEN NAPTÁR.

Kapható kiadóhivatalunkban. — Ára 80 fillér.

Sátorlaja-Ujhely nyomtatott a „Zemplén” könyvnyomtató intézetében.